

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 7CoP/14/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5313207174
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Mária Kašíková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5313207174.1

Uznesenie

Krajský súd Žilina, ako odvolací súd vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: K. X., nar. X.X.XXXX, bytom u navrhovateľov, dieťa rodičov: matky: C. X., nar. XX.X.XXXX, bytom V., G. XXXX/XX, otca: J. I., nar. XX.X.XXXX, bytom V. XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, na návrh navrhovateľov: 1/ R. X., nar. XX.X.XXXX, 2/ C. X., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom T. XXX, o zvýšenie vyživovacej povinnosti otca, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 5P/65/2013-24 zo dňa 28.10.2013, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c v r a c i a okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. K. zo sumy 130,-Eur na sumu 250,-Eur mesačne počnúc dňom 1.9.2013. Zameškané výživné od 1.9.2013 do 31.10.2013 vo výške 240,-Eur povolil otcovi splácať mesačne po 20,-Eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že naposledy bolo rozhodnuté o výživnom rozsudkom OS v Čadci 4P/15/2012, na základe ktorého bolo otcovi určené výživné vo výške 130,- Eur mesačne. Mal. v tom čase navštevoval 4.ročník ZŠ, od tohto roku nastúpil do 5.ročníka ZŠ. Otec mal. dieťaťa bol v čase posledného konania o výživnom podnikateľom do 29.1.2012. Od tohto času, ani v súčasnosti nemá záznam v Sociálnej poisťovni o tom, že by bol zamestnaný, SZČO alebo podobne. Z uvedeného teda vyplýva, že u otca súd podstatnú zmenu pomerov preukázanú nemal.

Na základe vykonaného dokazovania mal jednoznačne preukázanú zmenu pomerov na strane mal. dieťaťa, ktoré prešlo z nižšieho na vyšší stupeň ZŠ. Taktiež má dieťa vážne zdravotné problémy, je silný astmatik, pravidelne užíva lieky, spreje na dýchanie, do nosa, musí absolvovať kúpele. Maloletý je t.č. v starostlivosti starých rodičov (navrhovateľov), ktorí okrem starobného a invalidného dôchodku a prídavkov na dieťa nemajú iný príjem, pričom obaja majú vážne zdravotné problémy.

Otec nepreukázal svoj príjem z inej závislej činnosti, ktorá podlieha dani z príjmu tak, ako to žiada § 63 ods. 1 Zák. o rod. a teda súd vychádzal z toho, že výška priemerného mesačného príjmu otca predstavuje 20-násobok sumy životného minima. Otec mal doručenie predvolania riadne vykázané, na pojednávanie sa nedostavil, k veci sa písomne nevyjadril, svoju neúčasť riadne neospravedlnil. Až nasledujúci deň po tom, čo sa konalo pojednávanie, zaslal súdu ospravedlnenie z dôvodu zdravotných problémov. Posúdenie výživného na mal. deti je vecou voľnej úvahy súdu a závisí od posúdenia možnosti a schopnosti povinnej osoby, ako aj odôvodnených potrieb oprávnenej osoby. Súd je v rámci tohto konania povinný z úradnej povinnosti objasniť skutkový stav veci.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku podal odvolanie otec maloletého. Rozsudok nepovažuje za správny, nakoľko sa mu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa nesprávne zistil skutkový stav veci. Už v rozsudku č.k. 4P 15/2012-79 zo dňa 11.3.2013 súd bral do úvahy všetky skutočnosti rozhodujúce pre určenie výšky výživného, vrátane zdravotného stavu maloletého, majetkové pomery navrhovateľov. Súd nedostatočne

vyhodnotil zmenu pomerov na strane maloletého, keď od pôvodného vyhlásenia rozsudku do podania návrhu uplynula doba necelých 4 mesiacov. Ani skutočnosť, že maloletý začal navštevovať 5. ročník základnej školy, nemôže odôvodňovať zvýšenie výživného zo sumy 130,-Eur na sumu 250,-Eur. Z rozsudku nie je zrejme akým spôsobom sa súd vysporiadal s otázkou platenia výživného matkou maloletého, či sa zmenili pomery aj na jej strane. Súd nemal preukázané, že na jeho strane došlo k takej zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zvýšenie výživného, ale len vychádzal z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Daňové priznanie za r. 2012 podával v Českej republike, kde podniká (zároveň priložil kópiu tohto priznania). Podniká v stavebníctve, kde v zimnom období je menej práce. Nie je v jeho možnostiach, schopnostiach a majetkových pomeroch dosahovať ešte vyšší mesačný príjem. Z rozsudku nie je zrejme ani stanovisko kolízneho opatrovníka. Dôvodom jeho neúčasti na pojednávaní bolo náhle ochorenie, z ktorého dôvodu mu bol vystavený doklad o dočasnej práceneschopnosti. K návrhu sa chcel vyjadriť a uviesť rozhodujúce skutočnosti práve na pojednávaní. Na základe uvedeného navrhuje rozsudok okresného súdu v celom rozsahu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie.

Kolízny opatrovník a navrhovatelia sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu vymedzenom ustanovením § 212 O.s.p. a bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie.

Ustanovenie § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje súdu zmeniť súdne rozhodnutia alebo dohody o výživnom v prípade, ak sa menia pomery. Výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase vydania súdneho rozhodnutia alebo uzavretia dohody o výživnom. Uplynutím času však môže nastať zmena ako na strane osoby oprávnenej na výživné, tak aj na strane osoby, ktorá je povinná výživné platiť. Súdnou praxou bolo ustálené, že musí sa jednať o podstatnú zmenu pomerov, ktorá ovplyvní výšku výživného. Pre vyhoviecie návrhu na zvýšenie alebo zníženie výživného je nevyhnutné, aby počas tejto doby nastala podstatná okolnosť ako na strane dieťaťa, tak na strane niektorého z povinných rodičov.

Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatuje zmenu pomerov na strane maloletého dieťaťa tým, že začal navštevovať 5. ročník základnej školy. U otca konštatoval, že nemal preukázanú zmenu pomerov a následne naproti tomu vychádzal z ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine.

Osobitná úprava obsiahnutá v ust. § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine vzťahujúca sa na rodičov, ktorí majú príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu (t. j. príjmy z podnikania, inej samostatne zárobkovej činnosti, z prenájmu, z kapitálového majetku, ostatné príjmy), ukladá im v súvislosti s konaním o určenie výživného určité povinnosti, z ktorého dôvodu z procesného hľadiska tak dochádza na nich ako povinné osoby k prenosu povinnosti tvrdenia a dôkazného bremena. V tomto smere im zákonodarca ukladá povinnosť preukázať pred súdom príjmy z inej než závislej činnosti, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov, chránených podľa osobitného predpisu, zistenia aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ide teda o súbor povinností, pričom nespĺnením hociktorej z nich dochádza k stavu, že si súd nemôže urobiť správny a úplný záver o pomeroch povinnej osoby. V takomto prípade t. j., pokiaľ si rodič nespĺní uvedené zákonom uložené povinnosti, nastupuje zákonná domnienka výšky jeho príjmu ako prostriedok objektivizácie príjmov povinného, podľa ktorej sa predpokladá, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima, vyplývajúceho zo zák. č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v spojení s príslušným opatrením upravujúcim výšku životného minima. Z takto ustálenej sumy potom súd pri zhodnotení všetkých zhora popísaných hľadísk pre určenie výšky výživného vychádza pri určení vyživovacej povinnosti povinného rodiča. Naproti tomu, pokiaľ povinný rodič si splní svoje povinnosti vymedzené v ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, k aplikácii domnienky súd nemôže pristúpiť. Rovnako tak súd u povinného rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je oprávnený preskúmať opodstatnenosť ich výdavkov, pričom tie výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu, v súvislosti s touto činnosťou neberie do úvahy a pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionálneho príjmu povinného, ako keby k realizácii uvedených výdavkov nedošlo (§ 63 ods. 2 Zákona o rodine).

Odvolací súd má za to, že súdom prvého stupňa zistené pomery účastníkov nie sú dostatočným podkladom pre záver, že v schopnostiach a možnostiach otca je platiť výživné na maloletého v stanovenej výške, keď súd prvého stupňa nezistil riadne skutkový stav veci tak, ako mu to ukladá ust. §

120 ods. 2 O.s.p., nakoľko ide o konanie, v ktorom je súd povinný vykonať ďalšie dôkazy, potrebné na zistenie skutkového stavu. Pri určení výživného na maloletého vychádzal len z predpokladu príjmu otca maloletého, pričom nemal hodnoverne preukázané, že tento má príjem z inej než závislej činnosti, aby mohol postupovať v zmysle ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Vychádzal iba z tvrdenia navrhovateľa v rade 1/, že má podnikáť v Českej republike bez bližšieho zisťovania. Práve naopak z listín získaných súdom do vyhlásenia rozsudku (výpisy zo Sociálnej poisťovne, vyjadrenie daňového úradu) vyplýva, že takýto príjem otec nemal. Súd si nezistil ani prostredníctvom okresného úradu, či otec má živnostenské oprávnenie na podnikanie, z ktorého by mu plynul príjem z inej než závislej činnosti.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 1 písm. h/, ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní súd prvého stupňa si náležite zistí skutkový stav v zmysle ust. § 120 ods. 2 O.s.p., ohľadne osobných, majetkových a zárobkových pomeroch otca maloletého, opodstatnenosťou výdavkov z podnikania v Českej republike (v zmysle predloženého daňového priznania otcom k odvolaniu). Prípadne vypočúje otca maloletého aj na okolnosti výšky jeho zárobku, možnosti dosahovať vyšší príjem. Až po takomto zistení pomerov otca opätovne vyhodnotí možnosti použitia ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ďalej v akej výške je v schopnostiach a možnostiach otca platiť výživné na maloletého, či u povinného otca ako aj oprávneného maloletého syna došlo k podstatnej zmene pomerov, aby bolo možné rozhodnúť o zvýšení vyživovacej povinnosti otca voči maloletému synovi.

Námietka otca, že postupom okresnému súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom je neopodstatnená. Na pojednávanie bol riadne a včas predvolaný, v čase pojednávania okresnému súdu nebola známa žiadna prekážka, pre ktorú by sa nemohlo uskutočniť nariadené pojednávanie. Otec svoju neprítomnosť žiadnym spôsobom neospravedlnil (ani telefonicky) a vystavený doklad o dočasnej práceneschopnosti súdu predložil až deň po pojednávaní, na ktorom bol zároveň vyhlásený aj rozsudok vo veci.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie **n i e** je prípustné.